

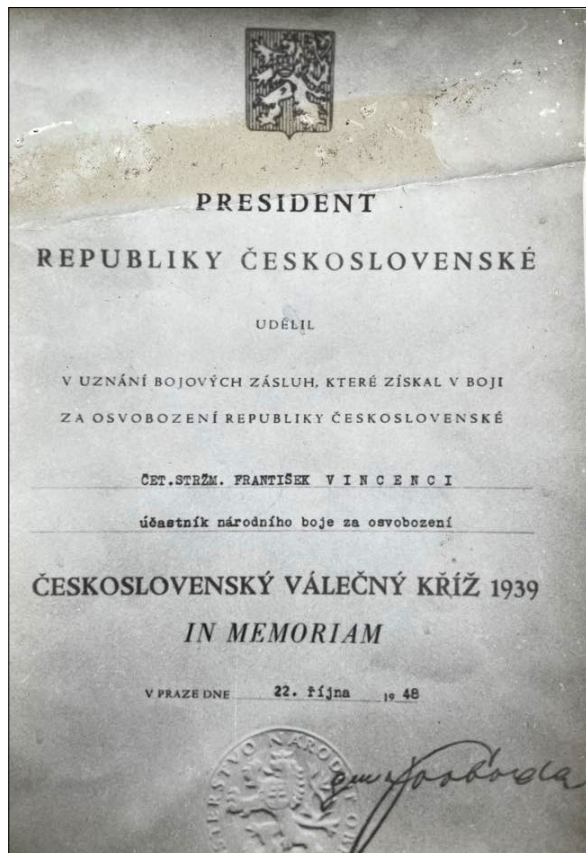

Milínský zpravodaj

LÉTO 2025 - mimořádná příloha

Obsah čísla:

- ⇒ Z historie: Lidová vzpomínková kronika 17 – Marie Tomková
- ⇒ Milínsko v literatuře - Cikánčino proroctví
- ⇒ Vlastivědné toulky Milínkem 19: Lavička nad D4 - Kojetín

Ocenění pro otce Marie Tomkové, Františka Vincenci - s podpisem prezidenta Ludvíka Svobody. Více informací na str. 6.

Jeho jméno je uvedeno spolu s dalšími oběťmi na Pomníku Obětem 2. světové války na křižovatkce ul. Politických vězňů a Pod Kaplankou v Berouně.

GPS:
49.9647389N, 14.0698194E

Pokračování seriálu Vlastivědné toulky najdete na str. 12. Postupně Vás seznamujeme se zajímavými místy v okolí Milína. Budeme rádi, když nám pošlete své vlastní tipy i s bližšími informacemi (do knihovny: knihovna@milin.cz). Na www.milin.cz (Turistika/Výlety v okolí) najdete tipy na výlet v okolí Milína i „toulky“.

Lidová vzpomínková kronika Milína 17

Pokračování vzpomínek našich spoluobčanů (výběr). Celý přepis vzpomínek, včetně mluveného slova, je k dispozici v milínské knihovně. Již dříve zveřejněno: J. Baštýř, O. Neklová, J. Vojáčková, E. Průchová, V. Kopalová, J. Fiřtová, Z. Bejčková, A. Kožinová, J. Růžková, E. Pečarková, A. Vošahlík, Jana Slámová, L. Jonáková a M. Eliášová, M. Lebedová, J. Ženíšková, Marie Hniličková.

Rozhovory a zpracování: Dana Reiterová a Kamila Nergerová

Marie Tomková (rozená Vincenciová)

Rozhovor z r. 2017 zaznamenala Dana Reiterová. Paní Tomková se narodila 3. 3. 1932, zemřela 1. 1. 2021. Obsah vzpomínek byl konzultován s její dcerou Alenou Pacovskou v r. 2025.

Kde jste paní Tomková bydlela jako malá?

Od malinka jsme bydleli napřed u Kraslic, pak ve Stříbře, pak v Berouně. Poté zavřelo tatínka Gestapo a vyhodili nás z bytu, maminka neměla peníze, tak jsme šli do Životic k babičce.

Tam jste byli od jakého roku?

No tam jsme byli, to musím spočítat, protože do 4. třídy jsem chodila ještě v Berouně, takže tak od 10 let. To bylo na začátku 40. let. Do školy jsem chodila v Milíně.

Dojížděla jste nebo jak jste se dostávala do školy?

Chodili jsme pěšky, to nic nejezdilo

Jak dlouho vám to trvalo? Podle počasí že?

Podle toho, kudy jsme šli.

A kudy jste šli? To by mě zajímalo.

Když bylo pěkně, tak jsme šli ze Životic na hlavní, a když bylo hůř a když tady jezdili hodně Němci, tak jsme zase chodili jako ke Koňasovům a tam přes draha a většinou jsme to vzali přes pole rovnou, přeběhli jsme tu silnici a na Kojetín.

Chodilo vás víc, kolik vás tam bylo?

No s Fandou chodili kluci Polívkovic a my jsme chodili já, Jarka Siblíkovíc a Mařenka Žáčkovíc, ta už byla potom starší, tak měla delší školu, chodila už pak později.

Chodili jste jenom pěšky nebo jste měli i kolo?

Fanda jezdil na kole, ale do té doby, než do nich vrazili vojáci s autem.

To bylo za války?

Po válce, to byli už naši vojáci.

Vrazilo do nich auto? Stalo se někomu něco?

Fandovi zlomili nohu

Silnice byla jaká?

Asfaltka byla i přes Kojetín, ale provoz tam takový nebyl.

Pamatujete si, co jezdilo?

Po silnicích tam byli „naši hosti“, Němci, to byla zatarasená celá silnice, když přijelo za odpoledne jedno auto, tak to byl zázrak. Tam jezdil akorát doktor Vácha starší, teda jezdila paní Váchová, ta řídila, a než si doktor oběhl ty svoje pacienty, tak ona si oběhla tady vajíčka, máslo.

Doktor za vámi do Životic zajížděl?

Většinou když to bylo opravdu zlé, tak zajížděl, ale jinak jsme chodili sem normálně my.

Někdo tam měl koně s vozem?

Jo, Bejčkovíc měli koně, Žáčkovíc, Jaroškovíc a Novákovíc.

To měli asi hlavně na pole...

Ano ano, akorát Pepa Žáčků, ti měli krámek v baráku, tak jezdil pro nákupy do Příbrami, a když jsme potřebovali i za války semlít obilí, museli jsme jezdit až do Myslína.

Do Myslína až? A proč jste nejezdili na Bolinu?

To jsme nesměli, to Němci zakázali.

A v tom Myslíně se to mohlo nebo to bylo na černo?

Ne, tam to bylo přikázané.

V obchodech byly běžné věci?

No, moc tam toho nebylo, hodně toho bylo na potravinové lístky, naši vlastně ani potravinové lístky neměli.

A měli jste svojí krávu?

Dvě jsme měli. Od nich jsme měli mléko.

A pak se tam udělalo JZD?

V Životicích byl státní statek.

A to bylo asi lepší ne? Nebo horší?

Bylo to horší tím, že tam panovali vrančický sedláci.

A maminka tam třeba chodila za babičkou na pole a měla, jak vždycky dávali obilí, místo 50 kg měla 45, ale sedláci, ti si navozili a ti měli drůbeže, že jí i prodávali.

Nejhorší třeba paní Siblíková, ta už potom ne, ale paní Polívková, Vošahlíková a maminka chodily do Vrančic, když se dobývaly brambory. Oni školáci tak chodili na brigádu, navozilo se to do Vrančic a chodilo se přebírat, tak si maminka vzala 10 brambor, že si je po jaru zasadí. Ten jeden „dobytek“ tady má příbuzný taky, čekal u kapličky a číhal na ně, že je udá, no tak babičce pak

zadělali, musela 14 dní jít v zimě uklízet do kravína do Těchařovic ve 3 ráno, to nebylo ani projeto nic, no tak tam musela jít.

Chodili jste v zimě každý den do školy?

Každý den jsme chodili, nejhorší bylo, že my jsme měli rádio a vybrakovali nám vlny za války a potom jsme měli hodiny, ty se nám rozbily, nikde se nedaly sehnat. Tak ráno jsem se připravila a stoupla si k oknu, a když jsem viděla, že děti jdou, tak jsem vyběhla taky. A tak takhle jsme žili.

Vy jste prý měli černou kuchyň?

V ní byla pec a pekli jsme chleba, minimálně pět bochníků najednou. Nevy-sychal a vydržel.

A křížek se na něj dělal?

Ano, to babička dělala a ještě to polila, měla takový kartáček, který byl pouze na chleba.

Pekli jste tam i buchty?

No když bylo před poutí, nebo posvícením nebo když byly švestky, tak se pekly rozpeky nebo točenice.

A dělali jste povidla?

To jsme dělali, my jsme měli na zahradě blumy, švestky a dva velké stromy hrušek. Když jsem vylezla nahoru na ten strom, tam byly takové malé hruštičky a ty byly sladké.

Když jste chodili do školy, to jste si museli nosit své jídlo asi, tak co jste si tak běžně brali?

Buchty, chleba, tvaroh, vajíčka vařená a nějaké ovoce, třeba švestky. Já většinou brala od Koňasů a jednou nevím, co nám udělal, a já jsem se do něj tak dala, tak já jsem ho začala mlátit. Ráno jsme šli do školy a byl poprašek a byl mráz a my s Růžou Siblíků, a než oni přišli, tam jsme skočili do té ledové vody.

Co vás to napadlo?

My jsme se tehdy s Růžou s někým vsadili. Jarka ta byla taková vážná, protože byla starší.

A do jakého rybníka jste skočili?

K těm Koňasům.

Tam jste chodili v zimě i bruslit?

Měli jsme brusle, já jsem vždycky nadávala, že máme krátkou zahradu, že to musím obíhat okolo. Bruslili jsme v Těchařovicích. Kluci ty chodili hrát hokej.

Měli puk?

Měli ho udělaný z hadrů a tenisák.

Sáňky jsme taky měli, ale moc jsme nesáňkovali.

Lyže ty moc nebyly, ne?

Ty jsem měla, až když jsem byla na gymplu. Byly takové široké a na přezku.

Boty byly lyžáky, ale kožené, ty byly většinou brzy promočené.

Se školou jsme jezdili na hory v Srní, na Bučině a v Peci jeden rok. Jezdilo se vlakem. Vždycky jsme měli kus chleba, hrníček. Termosky jsme neměli, maminka měla takový šikovný kovový hrnek, tak do toho jsem si vzala pití.

Dobře se mi jezdilo se školou. Měli jsme závody a bylo nás tam hromadu, a když jsme bydleli na Bučině, tam byly dva baráky, v jednom jsme byli my, tam byla i kuchyň, a v tom druhém byli vojáci. Ti nám vždycky říkali, že pokud půjdeme za závoru, tak že budou střílet, že už to není jejich. Tak když jsme šli jeden den, po hrázi šel voják se psem a skupinka a pak zase voják se psem a skupinka a voják se psem. Viděli jsme, jak Němci vozili naše vězně. Říkali nám, že to byl koncentriční tábor.

Jaký sport jste jinak třeba dělali?

Žádný, vlastně ano, jsme hráli zaháněnou.

Co to bylo?

Míčem vždycky, protože tam byla dlouhá náves, tak jsme si udělali dvě družstva a hráli proti Bejčkovíc dětem.

Ve škole jste měli nějaký sport?

Tělocvik jsme měli. Za školou tam byl takový plácek.

A vy jste měli školu tam, kde je stará škola Na Homoli?

Ano, tam jsme hráli. Tady učil mladý učitel, jmenoval se Marek a nosil klobouk. Hráli jsme přehazovanou, no a on se nám tam připlétl a sestřelili jsme mu ten klobouk a Růža Zelenkú mu na něj ještě šlápla. Ani nebyl naštvaný, on byl mladý a nebral to tak. My jsme si z něj dělali vždycky srandu.

A turnaje tu žádné nebyly?

Nene, to jen když už jsem bydlela v Milíně, tak byla spartakiáda, tak jsem tu trénovala s ženami.

Taky tu byl volejbalový oddíl, tam chodila paní Průchová a paní Nešporová, ty pak jezdili po republice. Jezdila s nimi i moje dcera Alena. Té bylo 14 let, a aby mohla jezdit, tak jí udělali o rok starší, aby jí bylo jakože 15.

A tam jste vy nejezdila?

Nene, akorát jsme hráli, když jsme bydleli ještě na Slivici. I v Milíně - domorodci.

Vy jste chvíli bydleli i na Slivici?

Ano ve staré škole a pak jsme se přestěhovali do Milína, na byt jsme čekali osm let.

Na Slivici se chodilo do školy?

Tam chodili z Konětop, Lešetic a z Jeruzaléma. Byly tam dvě třídy. V jedné třídě učil pan učitel Ebrle a v druhém učitel Havránek. Potom tam byla už jenom jedna třída. 5. třída pak šla do Milína. A byla tam první, druhá, třetí a čtvrtá. A Alena chodila do 1. třídy a jednou přišla Slávka Pojerová, že mi po-

třebuje něco ukázat, a já si řekla, že Alena zas něco udělala. A ona říká: „Tady si to přečti. Alenka měla psát písmenka, napsala to rychle, tak jsem jí řekla, až píše ještě na druhou stranu. Na písmenka nekoukej, přečti si to dole.“ A tam bylo napsáno: „Paní učitelko, já jsme Vám to napsala, já jsem se hlásila a vy jste mě nevyvolala a Franta mi zarážel.“ Já jsem si ten sešit dlouho schovávala, ale už nevím, kde je.

K rozhovoru se připojila Alena Pacovská...

Maminka říkala, že jsi jezdila na volejbalové závody, že tě udělali starší.

No já už jsem v 7. třídě hrála za dorostenky.

Tak nám o tom řekni, to se hrála nějaká liga?

To jsme hráli nejdřív dorosteneckou soutěž a to bylo na krajské úrovni.

Byl to Volejbalový svaz pod ČSTV.

Tady jste se dali dohromady jak?

Tady byl Vojta Krejčí, ten trénoval ženy.

Jaká to byla léta přibližně?

To byla 60. léta.

A tancování?

To už tady byly plesy v sokolovně. Třeba v pátek zahrádkářský a v sobotu byl sportovní, to takhle byly třeba hned dva plesy za sebou.

Paní Tomková:

To už teď vůbec není... Taky bohužel ani není sokolovna...

(Poznámka: sokolovna vyhořela v r. 2014.)

Medailonek o paní Tomkové (informace poskytla dcera Alena Pacovská)

Její tatínek František Vincenci (byl původem Ital) se narodil 29. 3. 1895 a zemřel v koncentráku (pomáhal partyzánům) 6. 12. 1941. Byl četnickým vrchním strážmistrem a od 28. 10. 1941 byl „in memorian“ povýšen na nadporučíka výk. SNB. (Na titulní straně Zpravodaje je i ocenění od prezidenta.)

Školní léta začala ve Stříbře (1938 – 1939), později v dívčí škole Beroun (1939 – 1942) a od r. 1942 pak v Milíně. V Berouně byla jejich bytnou Němka, která celou rodinu po zatčení otce gestapem vyhodila z bytu. Pak bydleli v Životicích – od r. 1942 se přestěhovali k prarodičům. Později byli na Slivici a potom v Milíně.

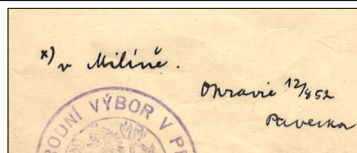
Marie Tomková získala v mládí několik Tyršových odznaků zdatnosti. Byla členkou v mnoha organizacích (zahrádkářský svaz, červený kříž, ČSTV a řady dalších). Též byla poslankyní MNV, členkou sboru pro občanské záležitosti aj. Podílela se na zřízení rozhlasové přijímací stanice – od 8. 4. 1953 – na Slivici č. 99 a též televizní stanice (od 13. 3. 1958). Občané ze Slivice i z Milína se k nim chodili dívat na televizi.

Profesně se do dějin Milína zapsala jako učitelka Mateřské školy Milín, od 1. 7. 1952 – Na Homoli. Po měšťanské škole pokračovala ve studiu na gymnáziu v Příbrami, později na pedagogickém gymnáziu též v Příbrami, kde r. 1952 maturovala. V MŠ pracovala nejdříve Na Homoli (1952 – 1955), dále v MŠ v budově současné družiny (1959 – 1973), dále v MŠ Kozárovce (1973 – 1987), kde byla jmenována ředitelkou.

Přijímáme Vás podle ustanovení § 5 zákona č. 66/1950 Sb. do zaměstnání, zařazujeme Vás do zaměstnanecké skupiny učitelů I. pracovní třídy a přidělujeme Vás do působnosti okresního národního výboru v Příbrami.

Zároveň Vám určujeme za pracoviště mateřskou školu v ~~Te-
chovicích~~*

Tenkrát si lidé nemohli vybírat, pracoviště jim bylo určeno „shora“

MILÍNSKO V LITERUŘE

Pernštýn: týdeník pro zábavu, poučení a zájmy obecné. Pardubice: F. Hoblík, 20.05.1885, 6(40), s. [3]. ISSN 2788-0044. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:4a3bbc10-3325-11ef-91b2-0050568d9066>

Cikánčino proroctví. Z Milína v okr. příbramském píše se jakž následuje: Na zelený čtvrtek pohřbena byla tam paní Marie Jiroušková, matka tří dětí, kteráž zemřela v plné síle a v nejlepším věku 37 let. Stala se ubohá obětí pověry. Před lety, jako svobodná dívka, dala si cikánkou hádati, a tu jí tato pověděla: „Až se vdáte, budete mítí jednou dvojčátka a to bude vaše smrt.“ Dne 31. března dala paní Marie Jiroušková skutečně život dvojčátkům, avšak ulekla se toho tou měrou, že zaslechnouc o druhém dítěti, vzkřikla a zabědovala nad proroctvím cikánky. Následkem leknutí skonala ještě téhož dne ochrnutím srdce. Krutý následek nesmyslné pověry!

Lavička nad D4 na Kojetíně

Dostanete se k ní, když přejdete nový „ekodukt“ přes dálnici (za vysílačem), pak se dáte cestou doleva. GPS: 49.6275278N, 14.0522222E

Na lavičce je připevněný „diplom“ s textem „*Tato lavička s výhledem na Milín vyhrála 1. místo za čisté okolí. Díky Vám za to! (Oceněno v rámci akce Úklid Milína 5. dubna 2025.)*“

Mimořádná příloha Milínského zpravodaje vychází 4x ročně (jaro, léto, podzim, zima). Jde o periodický tisk územního samosprávného celku pro obec Milín (včetně osad). V tištěné podobě zdarma pouze v knihovně. Elektronicky zveřejňováno na www.milin.cz - v menu Život v obci.

Sazba a grafická úprava: D. Reiterová, **tisk:** Mgr. J. Pižl
Korektura textu: Mgr. V. Trantina, D. Reiterová, K. Negererová
Foto na titulní straně: z archivu Aleny Pacovské
Vydává Obec Milín (IČ: 00242730), 11. května 27, 262 31 Milín
a Knihovna Dr. E. Bořického Milín - sídlo redakce.
Tel. 318 691 414, 737 076 639, E-mail: knihovnamilin@volny.cz
Vydávání schváleno pod číslem: MK ČR E11721